

Notitie

Onderwerp

Afhandeling moties en toezeggingen landbouw dossier

Leeswijzer.

Bij elke toezegging en motie wordt de verbinding gelegd met de op Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood (UBA). In de UBA is ook een tijdsraming opgenomen.

Toezeggingen.

Knelpunten.

Provincie en gemeenten inventariseren de knelpunten en bezien gezamenlijk hoe de knelpunten opgelost kunnen worden. Er komt een halfjaarlijks overzicht voor de commissie TSP

(nummer toezeggingenlijst: 3375853)

UBA:	A-3: Inventariseren van (te saneren) knelpunten en de aanpak hiervan op o.a. het gebied van gezondheid tussen veehouderij en omgeving	Planning:	Najaar 2013 verdere informatie over aanpak en planning. Opstart voor 2014
------	---	-----------	---

Het trekkerschap is in de UBA neergelegd bij de gemeenten als belangrijkste betrokken bevoegd gezag en bestuurlijk verantwoordelijke voor de knelpunten. De Stuurgroep Dynamisch Platteland heeft dit in een schriftelijke reactie onderschreven.

Voor de aanpak wordt de focus gelegd bij het ontwikkelen van een instrumentenkoffer voor het oplossen van de knelpunten. Dit kan variëren van het inzetten van een dialoog met de omgeving tot het mogelijk uiteindelijk beëindigen of verplaatsen van het bedrijf.

Na overleg met de gemeenten is vooralsnog de lijn om geen lijst op te stellen van knelpunten. Een lijst met concrete locaties kan ongewenste neveneffecten veroorzaken. Betrokkenen kunnen bijvoorbeeld het gevoel krijgen dat de overheid de verantwoording overneemt.

Beter is het om met zich voordoende gevallen aan de slag te gaan.

Voorkomende gevallen waar de instrumentenkoffer is ingezet zullen halfjaarlijks worden gerapporteerd.

Aan

Provinciale Staten

Kopie aan

-

Ter bespreking in

-

Datum

14 augustus 2013

Van

G.T.J. ter Hart

Directie

Ecologie

Telefoon/doc.nr.

(073) 680 84 21

3455409

Paraaf

Bureauhoofd

Directielid/directeur



Parmaberaad.

Op het aangekondigde Parmaberaad wordt teruggekomen.

Toelichting: het gaat hier om de eerdere mededeling van de zijde van GS dat later dit jaar een reis naar Parma ondernomen wordt (n.a.v. het schrappen van Parma als locatie voor de Werkconferentie zorgvuldige veehouderij).

(nummer toezeggingenlijst: 3375956)

UBA:	B-1: Samenwerking organiseren binnen en buiten Brabant B-17: Jaarlijks organiseren van het Brabantberaad	Planning:	Najaar 2013 verdere informatie over aanpak en planning
------	---	-----------	--

In de afgelopen periode is prioriteit gegeven aan de verdere uitwerking van de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood (UBA), de afstemming met partners van onder andere het Brabantberaad en het inrichten van het gezamenlijke uitvoeringsproces en -organisatie. In de komende periode wordt een mogelijk Parma-werkbezoek uitgewerkt.

LIB

Vanuit de commissie wordt voorgesteld om de denklijn van het rapport Naar een Integrale Benadering van duurzame landbouw en gezonde voeding (Wetenschappelijke Raad voor Integrale Duurzame landbouw en Voeding) te vertalen naar concrete acties (proeven) via inzet van het Landbouw Innovatie Bureau (LIB) en deze wens bij gedeputeerde ter verdere uitwerking neer te leggen.

(nummer toezeggingenlijst: 3376207)

UBA:	A-1: Stimuleren en versnellen innovaties Agrofood	Planning:	N.v.t., hiermee afgewikkeld
------	---	-----------	-----------------------------

Het LIB geeft met haar activiteiten al effectief uitvoering aan de denklijn van bovengenoemd rapport van de Wetenschappelijke Raad voor Integrale Duurzame Landbouw en Voeding. Bij het LIB wordt dit versterkt doorgezet en krijgt ook een plek in de bredere context van de transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020, zoals de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij en de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood.

Het LIB is een samenwerkingsverband van de provincie met de ZLTO om gezamenlijk de ontwikkeling van een duurzame en in de maatschappij verankerde land- en tuinbouw te bevorderen. Dit gebeurt door organisatie van vier LIB-themabijeenkomsten jaarlijks met een gemêleerd gezelschap dat ertoe doet in combinatie met ondersteuning van circa 35 innovatieve LIB-projecten per jaar. Hiermee wordt effectief verbinding gelegd tussen de domeinen zoals beschreven in bovengenoemd rapport: (1) duurzame landbouw en gezonde voeding; (2) de verschillende schakels in de keten; en (3) de sociale en ecologische duurzaamheid.

Enkele voorbeelden:

- Het grensoverschrijdende Interreg-project *Pure Hubs* gericht op virtuele en fysieke knooppunten waar functionele verbindingen wordt gelegd tussen stad en platteland. Een daarvan is het multifunctionele bedrijf Philips Fruittuin, aan de rand van Eindhoven, waar

jaarlijks duizenden stedelingen kennis nemen van de agrarische productie. Dit meerjarige project, met een budget van 8,6 miljoen euro (50% EU), is geïnitieerd door bureau LIB en is geïnspireerd door de LIB-themabijeenkomst *Relatie Stad-platteland* van juni 2009.

- Het LIB heeft aan de wieg gestaan van de ontwikkeling van het merk 'Bio+' om de omzet van biologisch voedsel te stimuleren, met betrokkenheid van alle schakels van de keten (middels het SKAL-keurmerk). Bio+ treft men nu voor de belangrijkste productgroepen in de supermarkten (zoals Jumbo, Coop, Emté, Jan Linders, Plus) en is op 6 oktober 2011 door de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) verkozen tot 'Merk met de grootste maatschappelijke bijdrage' en heeft inmiddels een omzet van meer dan 50 miljoen euro.
- Met projecten als *Boeren en Biodiversiteit* krijgt de ecologische context veel aandacht. Een groot aantal Brabantse boeren (zowel veehouders als telers) passen al enkele jaren (innovatieve) bedrijfsmaatregelen toe om 'de natuur slim voor je te laten werken'. Vergelijkbaar is het project *Veldleeuwerik* met grote afnemers als de SuikerUnie, Heineken, Agrifirm en Unilever. Het betreft innovatieve projecten bedoeld voor opschaling en gericht op kringloopsluiting en biodiversiteit waardoor de afhankelijkheid van inputs als meststoffen, bestrijdingsmiddelen en antibiotica afnemen.

De LIB-themabijeenkomsten en de LIB-projecten dragen zo bij aan duurzamere ketens (wat meer is dan de som van duurzame schakels) met nieuwe verbindingen, ook buiten de agrofoodsector (zoals die van de zorg en vrijetijdseconomie). Dit versterkt de samenhang en zelfregulering voor landbouw en voeding, dat het genoemde rapport beschrijft voor herstel van de verstoorde kringlopen en relaties tussen consument en producent.

GLB

Gedeputeerde De Boer heeft toegezegd (n.a.v. een vraag van mevrouw Klitsie) aan te geven wanneer het moment daar is om eventueel politieke energie te stoppen in het GLB-dossier.

(nummer toezeggingenlijst: 3410730)

UBA:	A-6: Inbreng ambitie agrofood bij onderhandelingen Europese programma's.	Planning:	N.v.t., hiermee afgewikkeld
------	--	-----------	-----------------------------

Het GLB-dossier gaat over het Gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid, waarvan de nieuwe 7-jarige budgetperiode op 1 januari 2014 ingaat. Het GLB bestaat uit 2 pijlers. De eerste pijler bestaat grotendeels uit directe betalingen aan agrariërs (totaal circa 700 mln per jaar voor Nederland). Voor de nieuwe periode wordt dit een vast bedrag per hectare. Agrariërs ontvangen dit bedrag mits zij voldoen aan alle wettelijke eisen (cross-compliance) en een aantal voorgeschreven vergroeningsmaatregelen. De eerste pijler wordt uitgevoerd door het Rijk maar de provincie heeft een belang bij een goede invulling van de vergroeningsmaatregelen, zoals 5% van het beteeld oppervlak voor agrarisch natuurbeheer dat door boeren gezamenlijk gebiedsgericht ingevuld kan worden. De provincie heeft het Rijk in IPO-verband gesteund in haar ambities om de beoogde vergroeningsvoorwaarden in de Brusselse onderhandelingen zoveel als mogelijk overeind te houden. Dit is grotendeels gelukt.

De tweede pijler, ofwel het Europees plattelandontwikkelingsprogramma (= POP3 voor de periode 2014 – 2020) biedt voor de provincie veel mogelijkheden ter versterking van haar eigen beleid gericht op innovatie en verduurzaming van de landbouw, biodiversiteit, waterkwaliteit en plattelandseconomie. Naar verwachting komen jaarlijks circa 85 mln EU-

middelen beschikbaar voor POP3. Voorwaarde is dat de lidstaten hiervoor 50% cofinanciering beschikbaar stellen. Intensief overleg met het Rijk en politieke lobby, voornamelijk in IPO-verband, heeft ertoe geleid dat de provincies veel ruimte krijgen het POP3-programma in te vullen met landsdelige accenten zodat het bij kan dragen aan de Brabantse prioriteiten. Een deel van de POP3-middelen (35 mln/jaar) is gekoppeld aan landelijke akkoorden in IPO-verband met het Rijk en zijn vooral gericht op agrarisch natuurbeheer.

De provincies pleiten thans voor vergroting van het POP3-budget door overheveling van pijler 1 middelen naar POP3. Daarmee kan het POP3-budget meer dan verdubbeld worden. Op instigatie van onze organisatie is vóór de zomer een IPO-brief verstuurd naar Staatssecretaris Dijkzma van het ministerie van EZ waarin wordt gepleit voor deze overheveling. Deze brief wordt ook gebruikt voor de lobby richting tweede kamer en heeft geleid tot een intensiever overleg IPO-LTO hierover.

Daarnaast staat medio september de verdeling van de Europese POP3-middelen over de provincies op de IPO-agenda. De meerderheid van de provincies is voorstander van een gelijke verdeling over alle provincies. Brabant wil een verdeling van de middelen die recht doet aan de verschillen tussen de provincies en trekt daarbij samen op met de provincie Gelderland. In het laatste geval kan de omvang van het POP3-budget voor Brabant met meer dan 50% toenemen.

Het streven is dat het POP3-programma begin 2014 wordt ingediend zodat het vanaf medio 2014 operationeel kan worden. Tot die tijd zal er (politieke) energie gestopt worden om zoveel als mogelijk POP3-middelen ten goede van de Brabantse beleidsdoelen te laten komen zoals hierboven beschreven. De Statenfracties kunnen daaraan bijdragen via hun eigen partijen en netwerk in Den Haag en Brussel.

Moties

Visitaties gemeenten.

Motie M12a (8/9 december 2011) ingediend door de Statenfracties van D66, CDA, GroenLinks, SP, VVD en de Partij voor de Dieren inzake Integrale uitwerking advies Commissie Van Doorn. Verzoeken wij GS om zowel het werkmodel als de criteria aan de Commissie ROW en EH voor te leggen ter bespreking.			
<i>(nummer toezeggingenlijst: 2880770)</i>			
UBA:	B-6: Het samen optrekken met en financieel ondersteunen van gemeenten bij Van Doorn en #ZV2020 B-1: De Peelhorst als pilot gebied voor de uitwerking van de adviezen van Van Doorn	Planning:	Informeren, activeren en betrekken gemeenten tot zomer 2014. Daarna opzetten visitatie.
De motie heeft betrekking op de criteria en het werkmodel voor de visitaties van gemeenten, (maatregel 8 in het advies van de Commissie Van Doorn). Bij het opstarten van de actie voorjaar 2012 bleek al snel dat maar een zeer beperkt deel van de gemeenten betrokken en bekend was met het advies van de Commissie Van Doorn en Het Verbond van Den Bosch. Een aantal gemeenten was al wel aan de slag met de verduurzaming van de veehouderij. Vanuit het onafhankelijk regieorgaan van het Verbond is aan provincie en gemeenten aangegeven dat vooral prioriteit gegeven dient te worden aan het informeren en activeren van gemeenten in de verduurzamingsacties. Visitaties kunnen beter plaatsvinden als gemeenten goed zijn aangehaakt en vallen daarmee later in het traject (ná de oorspronkelijk aangegeven periode van najaar 2013/voorjaar 2014 voorafgaand aan de gemeentelijke verkiezingen). In het BOB-traject van de behandeling van het dossier Zorgvuldige Veehouderij 2020 is dit als zodanig ook in de factsheets over de voortgang van Van Doorn aangegeven. Samen met de gemeenten (Stuurgroep Dynamisch Platteland) is een groep samengesteld die het verdere informeren en activeren van gemeenten uitvoert. Deze groep zal, in nauwe afstemming en samenwerking met het netwerk De Peelhorst, ook de verdere uitwerking en uitvoering van acties vanuit de UBA waarbij gemeenten een belangrijke rol vervullen ter hand nemen. Al deze acties vallen in feite binnen het containerbegrip “lokale inpassing”. Vooruitlopend op de werkzaamheden van deze groep is er op 30 mei 2013 een studiedag georganiseerd voor gemeenten en is er een digitaal platform ingericht. Na voldoende landing wordt de visitatie vormgegeven.			

Voortgangsrapportage uitvoering “Al het vlees duurzaam”

Motie M18 (16 november 2012) door de Statenfracties van de D66, PvdA, GroenLinks, VVD, CDA, SP, 50PLUS en de Partij voor de Dieren bij de behandeling van Statenvoorstel

62/12 inzake Begroting 2013 en Najaarsbrief waarbij ze Gedeputeerde Staten oproepen om in gesprek te gaan met het onafhankelijke regieorgaan van het Verbond van Den Bosch om hen te verzoeken: ▪ een halfjaarlijkse voortgangsrapportage van de uitvoering van het rapport “Al het vlees duurzaam” op te stellen; ▪ deze toe te lichten in de Statencommissie voor Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen.			
UBA:	B-5: Participatie in Verbond van Den Bosch	Planning:	Deze motie kan als afgehandeld beschouwd worden.
Over deze motie heeft gedeputeerde De Boer overleg gehad met de heer Daan van Doorn, voorzitter van het onafhankelijk regie-orgaan. Het onafhankelijk regie-orgaan heeft besloten om geen half jaarlijkse voortgangsrapportage uit te brengen, maar om de commissie TSP mondeling te informeren over de actuele stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het rapport "Al het vlees duurzaam". Op 8 maart 2013 is dit gebeurd.			

Sturing op dieraantallen en verdergaande compartimentering.

Motie M10 (22 maart 2013) door de Statenfractie van SP bij de behandeling van Statenvoorstel 16/13 inzake Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 waarbij ze het college van Gedeputeerde Staten opdragen de staatssecretaris van Landbouw te vragen om instrumenten te ontwikkelen die op de concentratie van vee in de Peel en de Kempen kunnen sturen. Motie M13A (22 maart 2013) door de Statenfracties van D66, Groenlinks, PvdA, 50Plus bij de behandeling van Statenvoorstel 16/13 inzake Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 waarbij ze het college van Gedeputeerde Staten opdragen op korte termijn met de staatssecretaris van Economische Zaken in overleg te treden teneinde te komen tot een nadere verfijning van de compartimentering in Noord-Brabant En roepen de Eerste en Tweede Kamer op: het stelsel van dierrechten zo aan te passen dat binnen de provincies de mogelijkheid ontstaat om tot verdere regionale compartimentering te komen, zodat overbelaste gebieden als De Peel met maatwerk kunnen worden ontlast. <i>(nummer toezeggingenlijst: 3385951 en 3385981)</i>			
UBA:		Planning:	
Reeds eerder hebben GS bij het werkbezoek van de Staatssecretaris aan Brabant (begin maart) de wensen rond het sturen op dieraantallen en het voorkomen van lokale concentratie aangegeven. Ook in een werkbezoek van een aantal leden van de Tweede Kamer (begin april) is dit naar voren gebracht. Op 14 juni heeft de Staatssecretaris van landbouw het Kabinetsstandpunt rond het advies van de Gezondheidsraad en de omvang van de veehouderij in een brief aan de Tweede Kamer bekendgemaakt. In Statenvragen van D66 is hier door GS bij de antwoorden ook ingegaan op de mogelijkheden voor het sturen op dieraantallen. GS hebben begin september in een brief aan de Staatssecretaris van landbouw aandacht gevraagd voor een groot aantal zaken rond veehouderij waaronder de verdere mogelijkheden voor sturing.			

In september vindt er in IPO-verband over de verdere inzet op sturing overleg plaats met de Staatssecretaris.

PS hebben in brieven (verzonden 9 april 2013) de Eerste en Tweede Kamer opgeroepen om het stelsel dierrechten overeenkomstig de motie aan te passen.

Handhaving en RUD's.

Motie M12a (22 maart 2013) door de Statenfracties van de D66, 50PLUS, PvdA, GroenLinks, de Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant en CDA bij de behandeling van Statenvoorstel 16/13 inzake Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 waarbij ze het college van Gedeputeerde Staten opdragen bij de RUD's concrete afspraken te maken over het handhavingsprogramma (intensieve) veehouderij inclusief rapportage. Op basis van een tussenrapportage te bepalen of de handhaving voldoende prioriteit krijgt en deze rapportage te bespreken in TSP. om bij een volgende integrale financieel afwegingsmoment gelden te reserveren indien gewenst tbv een tijdelijke versterking van de Handhaving Veehouderij voor 2 jaar indien dit uit het vorige punt noodzakelijk blijkt.

(nummer toezeggingenlijst: 3385973)

UBA:	C-18: Zorgen voor verbeteren toezicht en handhaving en deze inzet evalueren.	Planning:	Najaar 2013 zal een eerste rapportage worden opgesteld en betrokken worden bij de afwegingen rond de najaarsbrief.
------	--	-----------	--

De uitvoering van het speerpunt veehouderij en luchtkwaliteit wordt door de Regionale omgevingsdiensten binnen de afspraken van de Brabantse Handhavingsamenwerking onverminderd voortgezet. Nadere informatie is te vinden op de site van de Brabantse Handhavingsamenwerking:

http://www.handhaveninbrabant.nl/default/Speerpunten/Informatiespeerpunten/Speerpuntveehouderijverbeteringluchtkwaliteit/id_10091002

De Regionale omgevingsdiensten zitten momenteel in de opbouwfase. Een evaluatie of voldoende prioriteit is gegeven aan veehouderij komt daarom op dit moment nog te vroeg. Begin 2014 kan de evaluatie beter uitgevoerd worden, ook ten behoeve van de afweging op dat moment in het kader van de Voorjaarsnota. Vooruitlopend op deze evaluatie is al wel ingezet op versterking van de handhaving. In 2012 is hiervoor bij de Najaarsbrief extra geld beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving van de Stikstofverordening in het jaar 2013. Voor volgende jaren moet hier nog een besluit over worden genomen. In de opdrachtverlening aan de omgevingsdiensten wordt ingezet op integratie van toezicht op grond van de Stikstofverordening en de Wabo. Deze integratie leidt tot:

- een lagere toezichtslast voor bedrijf en overheid,

- meer uniformiteit in toezicht en handhaving over het hele Brabantse grondgebied en
- een impuls aan de kwaliteit van het toezicht.

De provincie gaat een voorstel voor integratie uitwerken. Hierbij zal de provincie aan gemeenten aanbieden om die bedrijven die zijn opgenomen in het provinciaal inspectieprogramma voor een relatief beperkte gemeentelijk bijdrage ook integraal op grond van de Wabo te controleren. Dit is een aantrekkelijk aanbod richting gemeenten (bespaart aanmerkelijke kosten) en er wordt een belangrijke efficiëncyslag voor ondernemer, gemeente en provincie bereikt.

Op deze wijze wordt het toezicht op de veehouderij versterkt, ook voor bedrijven zonder luchtwasser.

Met steeds meer inzet op handhaving is het de vraag of het doel wordt bereikt, minder (ernstige) overtredingen, een beter naleefgedrag en minder belasting van omgeving en natuur. Binnen de handhaving worden instrumenten ontwikkeld waarmee ondernemers vanuit andere invalshoeken worden aangemoedigd en uitgedaagd om beter na te leven. We gaan de mogelijkheden voor benutting hiervan in de veehouderij nader onderzoeken.

Vanuit de veehouderijsector wordt steeds meer vorm gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer. Het wordt gezien als één van de belangrijkste middelen om het herstel van vertrouwen te bewerkstelligen. De ondernemer die wil ontwikkelen gaat de dialoog aan met zijn omgeving (ook verplicht gesteld in de Verordening ruimte). Maar ook de ondernemer die niet wil ontwikkelen moet verantwoording afleggen aan zijn omgeving.

In het najaar van 2013 zal met vertegenwoordigers van de sector, de omgeving en deskundigen een workshop worden georganiseerd in hoeverre hier vorm aan kan worden gegeven in relatie tot het verbeteren van het naleefgedrag van veehouderijbedrijven. Dit maakt onderdeel uit van de UBA onder actiepunten C18 Zorgen voor verbeteren inzet toezicht en handhaving en deze inzet evalueren.

Onderzoeken mestvergiftiging.

Motie M18a van 22 maart 2013 door de Statenfractie van de Partij voor de Dieren bij de behandeling van Statenvoorstel 16/13 inzake Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 waarbij ze het College van Gedeputeerde Staten verzoeken Binnen 6 maanden de commissie TPS te voorzien van een gegroepeerd aantal onafhankelijk onderzoek(en) over mestvergiftiging die de onderwerpen volksgezondheid, milieugerichte Levenscyclus Analyse (LCA), leefbaarheid (verkeer) en subsidies expliciet behandelen.

(nummer toezeggingenlijst: 3385990)

UBA:	C-9: Opnemen beleid voor mestverwerking en –vergiftiging in Verordening ruimte	Planning:	Afgedaan. Nieuwe kaders zijn opgenomen in de ontwerp Vr2014.
------	--	-----------	---

Via de dagmail van 13 augustus 2013 zijn een groot aantal onafhankelijke onderzoeken geleverd aan Provinciale Staten.

N.B. De beeldvormingsbijeenkomst (toezegging 3427801) rond mestverwerking vindt op 27 september plaats.

Grondgebondenheid veehouderij.

Rond het thema grondgebondenheid zijn een aantal moties (aangenomen en aangehouden) en toezeggingen gedaan. Kern van de moties en de toezeggingen is het verder definiëren van grondgebondenheid, de mogelijkheid hier weidegang bij te betrekken en hoe grondgebondenheid te stimuleren en te ontwikkelen.

Het gaat daarbij om de Toezeggingen:

2388474 definities veehouderij, 3375839 en 3386058: Grondgebondenheid in BZV incl. nieuwe definitie en 3386094 : Weidegang en definitie grondgebondenheid.

En de moties: M15 (11-05-2012) Grondgebonden agrarische veehouderij (zie ook toezegging 3375839) en M5a (21-09-2012) Definitie Grondgebonden rundveehouderij (aangehouden)

UBA:	Hoofdspoor: Agrofood sluit kringlopen. C-6: Creëren mogelijkheden voor maatwerk. C-10: Uitwerken van het instrumentarium BZV.	Planning:	Opgenomen in ontwerp-Vr2014. Afgedaan.
------	---	-----------	---

Als gevolg van de besluiten van PS van 22 maart 2013 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen de verschillende veehouderijen. De behandeling van intensieve veehouderijen en grondgebonden veehouderijen is in principe gelijk. Een nadere definitie in de Verordening ruimte is dan ook niet meer nodig.

In de ontwerp-Verordening ruimte 2014 zijn wel artikelen opgenomen die het sluiten van kringlopen, het onderliggende doel van grondgebondenheid, stimuleren. Dit komt tot uitdrukking in bepalingen die het mogelijk maken om uit te breiden boven de 1,5 hectare bouwvlak, als de veehouder langdurig over voldoende grond beschikt, (artikelen 6.4 en 7.4 van de ontwerp-Vr2014). Tevens in de bepalingen voor de aanduiding Beperkingen veehouderij (artikel 25 ontwerp Vr2014), als de veehouder langdurig over voldoende grond beschikt, geldt voor die bedrijven het slot op de muur niet.

Ook in de BZV wordt een stimulans voor het sluiten van kringlopen opgenomen.